

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه ای رشته پزشکی

عنوان:

بررسی نقش آسیب های خانوادگی و آسیب های اجتماعی در افراد

دارای شخصیت ضد اجتماعی ساکن زندان شهرستان اردبیل : یک

مطالعه مبتنی بر طراحی مدل

نگارش:

مریم فراز

اساتید راهنما:

دکتر سعید صادقیه اهری

دکتر فریبا صادقی موحد

استاد مشاور:

دکتر مهیار ندر محمدی

آبان ماه ۱۴۰۱

شماره پایان نامه:

۰۱۰۱۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب مریم فراز دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای آقای دکتر سعید صادقیه اهری بوده و بوسیله **خودم** انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان‌نامه به طور کامل با اینجانب است.

- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان‌نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان‌نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان‌نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله **اصال و صحت** نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، دکتر سعید صادقیه اهری استاد راهنما می‌باشد.

نام و نام خانوادگی استاد راهنما

امضا و تاریخ

تقدیم

به نام آنکه جان را فکرت آموخت خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیب ساخته تا در سایه‌ی درخت پر بار وجودشان بیاسایم و از ریشه‌ی آن‌ها شاخ و برگ گیرم. والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم چرا که این دو موجود مقدس پس از پروردگار، مایه‌ی هستی ام بوده‌اند، دستم را گرفتند و در این وادی پر از فراز و نشیب زندگی، چگونه راه رفتن را به من آموختند.

آموزگارانی که برایم زندگی و انسان بودن را معنا کردند.

حال این برگ سبزی است تحفه‌ی درویش تقدیم به آستان آنان...

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که سخنوران، درستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت‌های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم، بر خود لازم می‌دانم که از اساتید راهنمای محترم جناب آقای دکتر سعید صادقیه اهری و سرکارخانم دکتر فریبا صادقی موحد و استاد مشاور گرانقدر جناب آقای دکتر مهریار ندرمحمدی و به خاطر راهنمایی‌های ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	چکیده.....
	فصل اول مقدمه
۴.....	۱-۱-مقدمه و بیان مسئله.....
۱۰.....	۱-۲-اهداف.....
۱۰.....	۱-۲-۱-هدف کلی مطالعه.....
۱۰.....	۱-۲-۲-اهداف اختصاصی.....
۱۱.....	۱-۲-۳-سوالات.....
۱۱.....	۱-۳-تعریف واژه ها.....
	فصل دوم بررسی متون
۱۵.....	۲-۱-مبانی نظری.....
۳۴.....	۲-۲-بررسی متون.....
	فصل سوم مواد و روش کار
۴۱.....	۳-۱-نوع مطالعه.....
۴۱.....	۳-۲-جامعه مورد مطالعه و روش نمونه گیری.....
۴۱.....	۳-۳-روش گردآوری اطلاعات.....
۴۲.....	۳-۴-معیارهای ورود به مطالعه.....
۴۲.....	۳-۵-معیارهای خروج از مطالعه.....
۴۳.....	۳-۶-ملاحظات اخلاقی.....
۴۳.....	۳-۷-محاسبات آماری.....
۴۳.....	۳-۸-روش اجرای مطالعه.....
۴۴.....	۳-۹-جدول متغیرها.....

فصل چهارم نتایج

- ۱-۴-ویژگی های دموگرافیک ۴۶
- ۲-۴-ویژگی های جرم شناختی ۵۰
- ۳-۴-توصیف وضعیت اجتماعی ۵۰
- ۴-۴-توصیف مشکلات خانوادگی ۵۹
- ۵-۴-توصیف وضعیت خانوادگی ۶۱
- ۶-۴-آمار تحلیلی ۶۳
- ۱-۶-۴-ماتریس همبستگی متغیرها ۶۵
- ۲-۶-۴-آزمون کرویت بارتلت و اندازه گیری کفایت نمونه گیری ۶۶
- ۳-۶-۴-اشتراکات ۶۷
- ۴-۶-۴-استخراج عامل های اولیه ۶۸
- ۵-۶-۴-ماتریس عوامل ۷۰
- ۶-۶-۴-دوران ماتریس عوامل ۷۱
- ۷-۶-۴-همبستگی بین عامل ها ۷۲
- ۸-۶-۴-رگرسیون ۷۲
- ۷-۴-مدل ارائه شده مطالعه ۷۳

فصل پنجم بحث و نتیجه گیری

- ۱-۵-بحث ۷۶
- ۲-۵-محدودیت ها ۸۱
- ۳-۵-جمع بندی و نتیجه گیری ۸۲
- ۴-۵-پیشنهادات ۸۳
- منابع ۸۴

فهرست جداول

- جدول ۴-۱ توزیع سن افراد مطالعه ۴۵
- جدول ۴-۲ توزیع تحصیلات افراد مطالعه ۴۶
- جدول ۴-۳ توزیع شغل افراد مطالعه ۴۷
- جدول ۴-۴ توزیع وضعیت تاهل افراد مطالعه ۴۸
- جدول ۴-۵ توزیع طول مدت زندان افراد مطالعه ۴۹
- جدول ۴-۶ توزیع مولفه های وضعیت اجتماعی افراد مطالعه ۴۹
- جدول ۴-۷ توزیع مولفه پرخاشگری از شاخص آسیب های اجتماعی ۵۰
- جدول ۴-۸ توزیع مولفه سو مصرف مواد و الکل از شاخص آسیب های اجتماعی ۵۲
- جدول ۴-۹ توزیع مولفه آزار جنسی از شاخص آسیب های اجتماعی ۵۴

جدول ۴-۱۰	توزیع مولفه سرقت از شاخص آسیب های اجتماعی	۵۶
جدول ۴-۱۱	توزیع مشکلات خانوادگی افراد مطالعه	۵۸
جدول ۴-۱۲	توزیع وضعیت خانوادگی افراد مطالعه	۶۰
جدول ۴-۱۳	بررسی ارتباط بین اختلال شخصیت با وضعیت و مشکلات خانوادگی	۶۲
جدول ۴-۱۴	بررسی ارتباط بین اختلال شخصیت با وضعیت و عوامل اجتماعی	۶۳
جدول ۴-۱۵	بررسی میزان همبستگی بین متغیر های اندازه گیری شده	۶۴
جدول ۴-۱۶	اندازه کفایت نمونه گیری KMO و آزمون کرویت بارتلت	۶۵
جدول ۴-۱۷	بررسی اشتراک متغیرها	۶۶
جدول ۴-۱۸	استخراج عامل های اولیه	۶۷
جدول ۴-۱۹	ماتریس عوامل	۶۹
جدول ۴-۲۰	دوران ماتریس عوامل	۷۰
جدول ۴-۲۱	همبستگی بین عامل ها	۷۱
جدول ۴-۲۲	رگرسیون پیش بینی اختلال شخصیت ضد اجتماعی	۷۱
جدول ۴-۲۳	شاخص برازندگی	۷۴

فهرست نمودارها

نمودار ۴-۱	توزیع تحصیلات افراد مطالعه	۴۶
نمودار ۴-۲	توزیع شغل افراد مطالعه	۴۷
نمودار ۴-۳	توزیع وضعیت تاهل افراد مطالعه	۴۸
نمودار ۴-۴	توزیع مولفه پرخاشگری از شاخص آسیب های اجتماعی	۵۱
نمودار ۴-۵	توزیع مولفه سو مصرف مواد و الکل از شاخص آسیب های اجتماعی	۵۳
نمودار ۴-۶	توزیع مولفه آزار جنسی از شاخص آسیب های اجتماعی	۵۵
نمودار ۴-۷	توزیع مولفه سرقت از شاخص آسیب های اجتماعی	۵۷
نمودار ۴-۸	توزیع مشکلات خانوادگی افراد مطالعه	۵۹
نمودار ۴-۹	توزیع شغل خانوادگی افراد مطالعه	۶۱
نمودار ۴-۱۰	توزیع تحصیلات خانوادگی افراد مطالعه	۶۱
نمودار ۴-۱۱	نمودار سنگ ریزه (scree plot)	۶۸
نمودار ۴-۱۲	مدل ارائه شده مطالعه	۷۳

فهرست علائم اختصاری

ADHD: Attention deficit hyperactivity disorder
AOD: Alcohol and Other Drugs
ASPD: Antisocial Personality Disorder
CD: Conduct disorder
CFI: Child and Family Institute
CSP: Community Support Programs
DPD: Dependent personality disorder
DSM: Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders
FDA: U.S. Food and Drug Administration
ICD: International Classification of Diseases
LD: Learning disorder
ODD: oppositional defiant disorder
PMT: Premenstrual Syndrome
PPP: Philosophy, Psychiatry, & Psychology
SDI: Self-Descriptive Inventory
SSS: Subjective Social Status

بررسی نقش آسیب های خانوادگی و آسیب های اجتماعی در افراد دارای شخصیت ضد اجتماعی ساکن زندان شهرستان اردبیل: یک مطالعه مبتنی بر طراحی مدل

چکیده

زمینه: بررسی نقش عوامل خانوادگی و اجتماعی در اختلال شخصیت ضداجتماعی، از مباحثی است که در جوامع ایرانی کمتر مورد توجه قرار گرفته است. همچنین با توجه به تنوع فرهنگی و سطح بالای نزاع خیابانی در شهرستان اردبیل، این مطالعه بر آن شد که با ارائه یک مدل، نقش احتمالی تروما های خانوادگی و اجتماعی را در ایجاد این اختلال شخصیت بررسی نماید.

هدف: تعیین نقش آسیب های خانوادگی و آسیب های اجتماعی در افراد دارای شخصیت ضد اجتماعی ساکن زندان شهرستان اردبیل

مواد و روش کار: در این پژوهش نمونه ای شامل ۷۵ نفر از افراد زندانی که پرسشنامه شخصیت ضد اجتماعی آنان دلالت بر داشتن اختلال شخصیت ضد اجتماعی بود مورد بررسی قرار گرفتند. افراد نمونه با استفاده از روش در دسترس انتخاب و بررسی شدند. افراد نمونه بصورت انفرادی به پرسشنامه ها پاسخ دادند. تعداد ۷۰ نفر از افراد مورد مطالعه به طور کامل پرسشنامه را تکمیل نمودند و ۵ نفر به علت عدم پاسخگویی به سوالات از مطالعه خارج شدند. در این مطالعه از پرسشنامه ارزش های اجتماعی، دموگرافیک آسیب های اجتماعی و دموگرافیک آسیب های خانوادگی و حمایت اجتماعی (SSS) استفاده شد.

نتایج: بین تعداد خواهر و برادر، تنبیه شدن توسط خواهر و برادر، مصرف الکل توسط والدین و تاحدودی شغل پدر با میزان اختلال شخصیت ضداجتماعی ارتباط معناداری مشاهده شد. بین مشاهده، تجربه و ترس از پرخاشگری در جامعه، مشاهده یا پیشنهاد شدن مصرف مواد مخدر و الکل، ترس و تجربه شوخی یا آزار جنسی، سن فرد در زمان دیدن اولین فیلم جنسی، مشاهده، ترس و تجربه سرقت وسیله شخصی با اختلال شخصیت ضداجتماعی ارتباط معنی داری وجود دارد. مدل مطالعه نشان داد؛ عوامل اجتماعی شامل مشاهده، تجربه و واهمه از پرخاشگری، سوء مصرف مواد مخدر و الکل در جامعه، مشاهده و تجربه ی سرقت، در شکل گیری شخصیت ضداجتماعی نقش بیشتری دارند و عوامل خانوادگی شامل سوء مصرف مواد مخدر و الکل و تجربه ی

تنبیه در کودکی در درجه دوم اهمیت قرار دارد. در رابطه با عوامل، عامل اول عمدتاً نشاندهنده ی سوء مصرف مواد مخدر و الکل و مشاهده خشونت اجتماعی و آزار جنسی میباشد و در عامل دوم مسائل مربوط به اعتیاد خانواده و تنبیه شدن متغیر های معنادار شناخته شدند.

نتیجه گیری: یافته های مطالعه حاضر نشان داد که هر دو گروه عوامل خانوادگی و اجتماعی در شکل گیری اختلال شخصیت ضداجتماعی در زندانیان موثر میباشد. بین عوامل خانوادگی اعتیاد والدین به الکل و مواد مخدر و داشتن تجربه تنبیه در کودکی بیشترین تاثیر را در بروز این اختلال داشته و از بین عوامل اجتماعی متغیر های مشاهده، تجربه و واهمه از پرخاشگری در جامعه، سوء مصرف مواد مخدر و الکل در جامعه، مشاهده و تجربه ی سرقت، بیشترین تاثیر را در بروز این اختلال دارند. با توجه به مدل ساختاری ارائه شده عوامل اجتماعی در مقایسه با عوامل خانوادگی نقش بیشتر و موثر تری در شکل گیری این اختلال شخصیت دارند. همچنین با توجه به نبود درمان قطعی و عدم پاسخدهی مناسب این اختلال به روش های درمان دارویی و روان درمانی، کنترل آسیب ها شناسایی عوامل پیش بینی کننده و عوامل خطر بروز این اختلال، میتواند گامی در جهت پیشگیری از بروز این اختلال و آسیب های اجتماعی ناشی از آن باشد.

کلمات کلیدی: اختلال شخصیت، اختلال شخصیت ضد اجتماعی، آسیب های خانوادگی، آسیب های اجتماعی، زندان